

שיחת השבוע

הרב יוצא לאור על-ידי צעירי אגודת חב"ד - המרכז • עורך: מנחם ברוד • יו"ר: הרב יוסף יצחק אהרונוב

יש חדש

לפקוח עין ולהאמין

בעקבות אזהרות גורמי הביטחון על כוונות של ארגוני הטרור לפגוע במוסדות יהודיים ברחבי העולם, הגבירו שלוחי חב"ד ברחבי העולם, ובמיוחד במקומות שבהם יש ריכוז של צעירים מישראל, את האבטחה. השלוחים מסרו כי יש הערכות להידוק האבטחה ליל הסדר. עם זה, ידועה שיטתו של הרבי מליובאוויטש שאין לפחד ואין להפחיד, אלא יש לעשות את כל הדרוש לשמור על הביטחון, אבל העיקר הוא הביטחון בקב"ה, ש"לא ינום ולא יישן שומר ישראל".

השלוחות מתכנסות

ממאיתים וחמישים שלוחות חב"ד ברחבי הארץ מתכנסות השבת במלון ניר-עציון, לשבת מאחדת. השלוחות, שיצאו עם בעליהן להפעיל את בתי חב"ד בארץ, יקימו במהלך השבת התוועדויות וסדנאות בעניינים הקשורים לעבודת המיוחדת. בנינוס יתקבלו החלטות להגברת הפעילות להפצת התורה והחסידות בקרב ציבור הנשים בארץ. את הכינוס מארגן אגף הסניפים בצעירי אגודת חב"ד, כחלק מפעולותיו להגברת תחושת האחדות בקרב השלוחים ובני משפחותיהם.

רישום לרשת

רשת בתי-ספר וגני חב"ד, אהלי יוסף-יצחק ליובאוויטש, מזכירה לציבור להזדרז לרשום את הילדים לגני-הילדים ולבתי-הספר. הביקוש למוסדות הרשת גדל והולך, ובשנה האחרונה רשמה הרשת עלייה של כשמונה אחוזים במספר התלמידים. הורים רבים מעוניינים להעניק לילדיהם חינוך במוסדות חב"ד, המלווה בשמחה חסידית ואהבת-ישראל. קו טלפון ארצי לרישום לבתי-הספר והגנים - 1599500220. פרטים על המוסדות אפשר למצוא גם באתר הרשת: www.resher.org.il

זמני השבוע

ניו יורק	טרויט	מיאמי	לוס-אנג'לס
5:20	5:55	6:00	5:25
6:20	6:56	6:53	6:21

כניסת השבת
צאת השבת

כתובת המערכת: ת"ד 14 כפר-חב"ד 72915

טל 972-3-9607588 • פקס 972-3-9606169

www.chabad.org.il • chabad@chabad.org.il

אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ולכשרות

נא לשמור על קדושת הגיליון

מי פוסח על שתי הסעיפים?

הססמה 'הכול או לא-כלום' פשוט אינה מציאותית. אין 'הכול' ואין 'לא-כלום'. אין מי שהגיע לשיא השלמות, ואין מי שהוא בבחינת 'לא-כלום'.

היצר הרע, שהוא 'אומן במלאכתו', מצליח מאוד על-ידי שימוש בססמה 'הכול או לא-כלום'. לאחד יאמר: "או שאתה נהיה דתי עד הסוף, או שאתה נשאר כמו שאתה". לשני יאמר: "אתה רוצה להתחיל לחיות כמו יהודי? בסדר, אז עד הסוף! עזוב הכול ושב כל היום בבית-הכנסת". הוא עוטה על עצמו אצטלה של משי ומושך כביכול לשלמות, מתוך כוונה להביא את האדם לידי משבר ונפילה מוחלטת.

המציאות היא, ש"אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא". לכל יהודי, גם המדקדק ביותר במצוות, יש מה לתקן ועל מה להתחרט. היהדות חובקת את כל חייו של האדם, את כל מעשיו, דיבוריו ומחשבותיו, עד הרגשות הפנימיים הכמוסים ביותר. הססמה 'הכול או לא-כלום' פשוט אינה מציאותית. אין 'הכול' ואין 'לא-כלום'. אין מי שהגיע לשיא השלמות, ואין מי שהוא בבחינת 'לא-כלום'.

בלי רפורמות

את קריאתו של אליהו הנביא יש בהחלט להחיל על ניסיונות לעשות 'רפורמות' בדת-ישראל. מוטב שלא ללכת לבית-הכנסת מלכת למקום המעוות את המושג 'בית-הכנסת' ויוצר מין יצור כלאיים בין בית-כנסת, כנסייה (להבדיל) ובית-תרבות. זו הפסיחה על שתי הסעיפים שכנגדה אליהו הנביא מתריס.

היהודי המסורתי אינו מנסה ליצור לעצמו תורה חדשה, שבה יש רק המצוות הנוחות לו. אמנם הוא מקיים רק קצת ממצוות התורה, אבל את מה שהוא מקיים הוא שואף לקיים כדת וכדין, בלי זיופים ובלי התחכמויות, והוא גם יודע, שהקיום החלקי זו בעיה אישית שלו. לעומת זה מחוללי ה'רפורמות' למיניהן אינם סבורים שהם אינם מושלמים, בכך שאין הם מקיימים את התורה כולה, אלא לדעתם התורה היא שאינה מושלמת, ולכן הם מנסים כביכול 'לתקנה'. זה כבר סיפור אחר לגמרי.

כדאי לזכור את ההבדל הקטן הזה, אף שלעיתים הוא דק כחוט-השערה. זה הבדל בין קודש לחול ובין אור לחושך.

ס קרים שנערכים באורח שוטף בודקים את הגדרתם העצמית של הנשאלים על-פי סיווג כמו דתי / מסורתי / חילוני. בשנים האחרונות מסתמנת התחזקות ניכרת בקרב מי שמגדירים את עצמם 'מסורתיים'. אלה יהודים שלא שינו באורח דרמטי את דרך חייהם ואת הופעתם החיצונית, אבל הם מחפשים את הדרך שבה יוכלו גם הם לחיות כיהודים.

תוכלו לראות אישה כזאת מדליקה נרות שבת ואת בעלה הולך לבית-הכנסת ומקדש על היין. גם על הכשרות הם שומרים במידה זו או אחרת, וחשוב להם מאוד שבכל פתח של הבית תהיה מזוזה כשרה. כך הם מקיימים פה מצווה ושם מצווה, וכל זה בלי לשנות באורח בסיסי את צורת החיים.

הקריאה של אליהו

יהודים מסורתיים אלה סופגים לעיתים ביקורת דווקא מאנשים שמגדירים את עצמם לא-דתיים, בטענה שהמסורתיים אינם ישרים, שהם מנסים ליהנות מכל העולמות, שהם פוסחים על שתי הסעיפים. לעומת זאת, יהודים שומרי-מצוות רואים תופעה זו בעין חיובית. הללו מבינים את הקשיים שבקבלת עול תורה ומצוות בשלמות ומתייחסים למסורתיות כאל דרגת-ביניים שקושרת אף היא יהודים אל יהדותם ואל מורשתם.

אולם בהפטרת השבוע אנחנו קוראים על אליהו הנביא העומד מול עם-ישראל ותובע ממנו לחתוך את הדברים לכאן או לכאן. "עד מתי אתם פוסחים על שתי הסעיפים", הוא אומר לעם. "אם ה' האלוקים - לכו אחריו, ואם הבעל - לכו אחריו". האם ראוי להפנות אמירה כזאת גם כלפי יהודים מסורתיים?

התשובה חד-משמעית: חס ושלום! אין שום בסיס להשוואה בין יהודים המחפשים להתחבר למסורת ישראל לבין עובדי הבעל בימי אליהו. מי שיפנה קריאה כזאת לעבר יהודים מסורתיים, עלול לחזק אותם החוצה, בטענה הכוזבת שאין ערך למצוות שהם מקיימים.

מלכות הארץ ומלכות שמים

שאם לא-כן, תחזור הבריאה מיד לאין ואפס. וכך אנו אומרים בתפילה: "המחדש בטובו בכל יום תמיד מעשי בראשית".

חידוש בכל שנה

לאור זאת מתעוררת שאלה הפוכה: אם מלכותו של הקב"ה צריכה להתחדש בכל רגע, מדוע עלינו להכתירו רק בראש-השנה? היה עלינו לבקש "מלוך על העולם כולו" בכל רגע ורגע.

ההבדל הוא, שאמנם הקב"ה מחדש בכל רגע ורגע את הבריאה, אך ההתחדשות היא בדרך של 'חידוש הישנות' - חידוש המציאות שכבר הייתה קיימת קודם לכן. אולם בראש-השנה נוצרת התחדשות ברמה אחרת לגמרי - מתגלה ומאיר אור אלוקי חדש ועליון, שמעולם לא האיר עד אז. לכן מבקשים דווקא אז שהקב"ה ימלוך על העולם, עד שנראה את האור האלוקי הנעלה בהתגלות האלוקית בגאולה האמיתית והשלמה, כאשר הקב"ה יהיה מלוך על כל הארץ בגלוי לעיני כל בשר.

(תורת מנחם כרך לב, עמ' 148, 150)

ארצית. כל מה שהקב"ה מצווה את עם-ישראל, הוא בעצמו עושה. גם הקב"ה הוא מלוך - מלוך על העולם כולו. אם הוא קבע בתורתו שמשוחתו של מלוך היא פעולה חד-פעמית, גם הכרתו של הקב"ה למלוך העולם, מיד עם הבריאה, הייתה אמורה להיות הכתרה חד-פעמית. מדוע אפוא אנו מצווים מדי שנה, בראש-השנה, להמליך מחדש את הקב"ה למלוך?

התחדשות מתמדת

כאן טמון ההבדל המהותי בין מלוך בשר-רודם למלכותו של הקב"ה. הכרתו של מלוך בשר-ודם היא פעולה חד-פעמית, מכיוון שהעם הוא מציאות יציבה וקיימת, וכאשר קיבל עליו את מלכותו של המלוך, שוב אין צורך בעוד הכתרה. לעומת זה, מלכותו של הקב"ה צריכה להתחדש ללא הרף, שכן הבריאה אינה מציאות כשהיא לעצמה, אלא היא מתחדשת בכל רגע ורגע.

על הבריאה נאמר: "לעולם ה' דברך ניצב בשמים", וכפי שתורת החסידות מסבירה, ש"דברך", הדיבור האלוקי שבו נברא העולם, צריך להימצא בכל רגע ורגע בתוך הבריאה,

פרשתנו כתוב הציווי בדבר רקיחת 'שמן המשחה', שבו נמשחו אהרון ובניו והמשכן וכליו. כמו-כן היו מושחים בשמן הזה את המלך בהכתרתו. כאן באה אזהרה חמורה: "איש אשר יקח כמוהו ואשר ייתן ממנו על זר - ונכרת מעמיו".

מיהו הזר שאסור לתת עליו מהשמן? נאמר בגמרא, שלא רק סתם יהודי, שאינו כוהן, נחשב זר לעניין שמן המשחה, אלא אפילו כוהן שכבר נמשח, או מלוך שכבר נמשח, הם בבחינת זרים ואסור למשחם בשמן הזה.

הכתרה חד-פעמית

מכאן אפשר להסיק, שכאשר מכתירים מלוך ומושחים אותו בשמן, זו פעולה חד-פעמית שחלה על כל משך מלכותו, ואפילו על מלכותם של בניו (כי בן מלוך, אם הוא ראוי למלא את מקום אביו, אינו זקוק למשיחה, אלא הוא יורש אותה מאביו). לכן המלוך שכבר נמשח נחשב זר לעניין שמן המשחה, כי הוא אינו זקוק לו עוד.

דוע שמלכותו של הקב"ה היא כעין מלכות

מן המעיין עושר | מאת הרב אליעזר ברוד

לשלוף את הקוץ

אליה שמנה היא העשירות, אך קוץ גדול בה. מעטים יודעים לשלוף ולחלץ את הקוץ מן האליה.

(אגרות-קודש)

הם "מונח רביעי". יש בזה רמז למאמר חז"ל (כתובות סז) "המבזבז אל יבזזו יותר מחומש". האדם נדרש לתת לצדקה חמישית מכספו, ו"מונח רביעי" - ארבעה חלקים יותר לעצמו.

(הגר"א מווילנה)

כוחות לעשיר

"רבי מכבד עשירים" (עירובין פו, א). אם ההשגחה העליונה נתנה בידו של העשיר את האמצעים לעשות גדולות בעולמו של הקב"ה, ברור שגם כוחות נפשו מתאימים למילוי תפקידו המיוחד. יש לכבד אדם כזה שמן השמים ניתנו לו כוחות מיוחדים.

(הרבי מליובאוויטש)

איזה ניסיון עדיף

עשיר אחד התאונן פעם באוזני הרבי המהר"ש מליובאוויטש, על כי אין לו פנאי ליטול ספר וללמוד מעט. אמר לו הרבי: הקב"ה העמיד אותך בניסיון של "מרבה נכסים מרבה דאגה", במקום להעמידך בניסיון העוני, שבו הדאגה היא כיצד להשיג כמה פרוטות בעבור כיכר לחם. וכך אתה אומר תודה להשם יתברך!

(הרבי הרי"צ מליובאוויטש)

צדקה מחוץ לחשבון

"העשיר לא ירבה והדל לא ימעט" (שמות ל, טו). העשיר לא ירבה את עשרו אם יימנע מלתת, והעני לא ייעשה עני יותר אם ייתן מעשר מכספו לצדקה.

(אמרי שפר)

מי זקוק לכופר נפש

התורה ראתה להזהיר ש"העשיר לא ירבה", כי מצד השכל היה נראה שהעשיר צריך להרבות משום שהוא עשיר ושיש לו יותר, וגם משום שבדרך-כלל הוא חוטא יותר וזקוק לכופר נפש יותר מהעני.

(באר יצחק)

שני פתחים

היכל העשירות עומד בין גן-העדן לבין הגיהנום, ושני פתחים לו, זה כנגד זה, אחד לעבר גן-העדן והשני לגיהנום.

(אדמו"ר הזקן)

חמישית לצדקה

טעמי הנגינה על המילים "העשיר לא ירבה"

אמרת השבוע

אב משותף

רבי אלימלך מליזנסק ראה פעם אחת עגלה עמוסה נוסעים עומדת לצאת לדרך. האווירה בקרב היושבים בעגלה הייתה עליזה וקלת-דעת. פנה אליהם הצדיק ושאל: "לאן אתם נוסעים?".

השיבו לו: "לוורשה".

"הואילונא לדרוש שם בשלמו של אבי", ביקש רבי אלימלך.

"ומיהו אבין?", שאלוהו הנוסעים.

"אבי הוא גם אביכם", הרעים רבי אלימלך בקולו, "אבינו שבשמים!".

אמונה פשוטה

ר' משה היה סוחר אמיד ומצלחה, עד שמצבו הדרדר והוא נהפך לעני מרוד המחזר על הפתחים. לא יכול היה ר' משה לשאת את הייסורים והביזיונות שהיו מנת חלקו מאז, ושם פעמיו אל המגיד ממזריטש.

הוא רצה לפגוש את הרבי מיד, אך ידע שיהיה עליו להמתין עד שהגבאים יקבעו את תורו. מה עשה? באותו יום יצא המגיד לבית-מדרשו, לרגל שמחה. ר' משה החליט לצלל את ההזדמנות, והסתתר ליד דלת חדרו של הרבי.

עם שובו של הרבי, יצא ר' משה ובקול שבור תיאר בקצרה את מצבו.

הרבי הביט בו בעיניים טובות ואמר: "שכור בית-מרזח זה! ישלח לך פרנסה בהרחבה". ר' משה התפלא מאוד. כיצד יוכל לשכור בית-מרזח כאשר אין עמו פרוטה. הוא אמר זאת לרבי, אך המגיד חזר על דבריו ופטרו שלום.

קיבל ר' משה את דברי הצדיק באמונה שלמה. הוא ניגש אל העגלון הראשון, היוצא לעיירה סמוכה, וביקש להתלות אליו. כששאל ר' משה את העגלון כמה תעלה לו הנסיעה, נקב העגלון בסכום נמוך מאוד, ור' משה ראה גם בכך סימן למעלה.

העגלון הביאו למרכז העיירה. שם עמד בית ולידו היו חונים העגלונים מהאזור. התברר לר' משה שבית זה היה פעם בית-מרזח, ובעלי הבית היו מתגוררים בקומה השנייה. לאחר מותם פשטה שמועה שבבית הזה שוכנות רוחות רעות, ומאז הבית עמד בשיממונו, ורק העגלונים מצאו בו מקום מנוחה.

מיד החליט ר' משה לשכור את הבית. העגלונים פרצו בצחוק ואף הפחידוהו בספורים על אירועים מבהילים שאירעו על-ידי הרוחות. ר' משה עמד על דעתו, ואז הפנו אותו אל הפריץ המקומי.

הפריץ הופתע למשמע בקשתו המוזרה של היהודי העני. הוא שאלו אם אינו חושש לסכן את חייו. ר' משה השיב נחרצות: "אינני פוחד. בטוח אני בה' שישמרני מכל רע".

אמונתו החזקה ותשובתו האמיצה נשאו חן בעיני הפריץ, והוא החליט לתת ליהודי את בית-המרזח, ואף לדחות את דמי השכירות לשנה הבאה, ומלבד זאת אף הלווה לו סכום הגון לקניית יין-שרף.

ר' משה, שידע כי נפתחו לפניו שערי הברכה, העביר את כל בני משפחתו

לבית שמעל בית-המרזח. לאחר שנים של שיממון שב ונפתח בית-המרזח לצייבור, והפעם בניהולו של ר' משה. רווחיו גדלו והלכו עד שנתעשר עושר רב.

ר' משה נהפך לידידו של הפריץ. זה נתן בו אמון מלא וחביבו מאוד. עם הזמן מינהו הפריץ למנהל כל אחוזותיו.

לפריץ היה מנהל לא-יהודי, שלא ראה בעין יפה את הצלחת היהודי ושנא אותו על כך. הוא חיפש הזדמנות לנקום ביהודי, וההזדמנות באה. זה היה כאשר הטיל הפריץ על היהודי את המשימה החשובה של קניית השוורים ביריד השנתי, דבר שהעלה במיוחד את חמתו של אותו מנהל, מכיוון שזה היה תפקידו שלו בכל שנה.

לומדים גאולה | מאת מנחם ברוד

וקרב פזורינו

סדר הגאולה, כפי שנקבע כהלכה ברורה ללא-עוררין על-ידי הרמב"ם, מחלק את תהליך הגאולה לשלושה שלבים, שיתנהלו על-פי הסדר הזה: (א) עמידתו של המלך המשיח וניצחונו על אומות-העולם ש"סביביו"; (ב) בניין בית-המקדש השלישי על-ידי המשיח; (ג) קיבוץ כל ינחדי ישראל, גם-כן על-ידו. השלב האחרון, קיבוץ הגלויות, מביא אותנו לגאולה במונחה הפשוט והבסיסי - עם-ישראל חוזר מפזוורו על-פני תבל ומתרכז מחדש בנחלתו הנצחית.

התורה מדברת על קיבוץ הגלויות באין-ספור מקומות. הנה כמה דוגמאות: "ושב ה' אלוקיך את שבותך... ושב וקיבצך מכל העמים אשר הפיצך ה' אלוקיך שמה. אם יהיה נידחך בקצה השמים - משם יקבצך ה' אלוקיך, ומשם ייקחך" (דברים לג,ד). ישעיהו הנביא אומר: "והיה ביום ההוא יוסיף ה' שנית ידו לקנות את שאר עמו... ונשא נס לגויים, ואסף ינחדי ישראל, ונפוצות יהודה יקבץ מארבע כנפות הארץ" (ישעיה יא,יא-יב). הנביא עמוס ניבא: "ושבתי את שבות עמי ישראל ובנו ערים נשמות וישבו... ונטעתים על אדמתם, ולא יינתשו עוד מעל אדמתם" (עמוס ט,יד-טו).

קיבוץ מושלם

בקיבוץ הגלויות מתממשת, למעשה, תכלית כל הבריאה. לכן אמרו חז"ל (פסחים פח,ב): "גדול קיבוץ גלויות כיום שנבראו בו שמים וארץ". שכן, כאשר כל עם-ישראל חוזר לארץ-ישראל, אז הבריאה מגיעה למצבה הנכון, שלשמו נבראה, ורק אז העולם מתחיל להתנהל במסגרתו השלמה, התואמת את כוונת הבריאה.

דבר זה בא לידי ביטוי גם בכך, שרק עם קיבוץ הגלויות מגיעה גם השכינה לגאולתה. חז"ל דורשים על הפסוק "ושב ה' אלוקיך את שבותך", שהקב"ה יצא עם ישראל לגלות, וכאשר ישובו בני-ישראל מהגלות - ישוב עמו אף הקב"ה. לכן, כל עוד נמצאים יהודים בגלות - נמצא גם הקב"ה בגלות. רק בקיבוץ הגלויות הגדול והשלם, שבו ישובו כל ינחדי ישראל - תסתיים גם גלות השכינה. מכאן גדולתו וחשיבותו של קיבוץ הגלויות.

מסיבה זו יהיה קיבוץ הגלויות מושלם, שלא ישאיר אפילו יהודי אחד בגלות. על כך נאמר (ישעיה כז,ב): "אתם תלוקטו לאחד-אחד בני-ישראל". רש"י (דברים שם) מתאר זאת כך: "גדול יום קיבוץ גלויות ובקושי, כאילו הוא עצמו צריך להיות אוחז בידיו ממש איש-איש במקומו". זאת, משום שרק גאולה שלמה של כל ישראל היא גם גאולה שלמה של השכינה.

נתיבים להתקבצות

קיבוץ הגלויות יתייחד גם בכך, שהגויים עצמם יסייעו לו. וכך נאמר (ישעיה סו,כ): "והביאו את כל אחיכם מכל הגויים מנחה לה". מפרש הרד"ק, שהגויים, כשישמעו על נפלאות הגאולה, יביאו ישראל... מלובשים בגדי תפארת ורוכבים בסוסים וברכב". במדרש (שוחר-טוב פז) נאמר: "עתידין אומות-העולם להביא דורות למלך המשיח. וכיוון שהם באים אצל מלך המשיח, הוא אומר להם: יש ביניכם ישראל? הביאו אותם לי... משפחות של ישראל הביאו לי".

כל גלות תתקבץ בדרך משלה. הדבר מרומז בפסוק (ישעיה מג,ה'): "ממזרח אביא זרעך וממערב אקבצך, אומר לצפון תני ולתימן אל תכלאי". רואים כאן הבדלים ברורים: על מזרח ומערב אומר הקב"ה: "אביא", "אקבצך" - כלומר, הוא יביא והוא יקבץ את יהודי המזרח והמערב. לעומת זאת, לדרום (תימן) הוא אומר: "אל תכלאי", כלומר, אל תעצרי, אל תפריעי; שכן משם יבואו היהודים בעצמם. ואילו לצפון, מקור הרע ("מצפון תיפתח הרעה" - ירמיה א,ד), נאמר: "תני" - כלומר, לא זו בלבד שארץ הצפון לא תמנע ולא תעכב את הגאולה, אלא היא-עצמה תסייע ותעזור לקיבוצם של כל ינחדי ישראל.

המנהל ידע כי לצורך קניית השוורים צייד הפריץ את היהודי בסכום גדול מאוד. הוא פנה אל שלושה מחבריו, שהתמחו במעשי שוד, והציע להם עסקה טובה. "היהודי ודאי ייאלץ לעבור ביער הגדול, בדרכו לעשות את עסקת השוורים", אמר להם המנהל. "עליכם לטפל בו כראוי, לקחת את כספי הפריץ שעמו, ולחלוק זאת בינינו שווה בשווה". השודדים התלהבו מהרעיון ויצאו חרש אל היער.

ר' משה, שראה כי הברכה שורה אצלו בזכות הרבי, החליט לסור למזריטש אל המגיד ולקבל את ברכתו קודם צאתו ליריד.

קודם שר' משה הגיע ציווה המגיד להודיעו כי הרבי הורה שלא להכניסו עד שיקבל הוראה מפורשת. ר' משה נדהם לשמוע מפי הגבאים כי אינו יכול להיכנס. הוא לא ידע מה לעשות. היריד מתקרב, ואם יחמיץ את העסקה יקצוף עליו הפריץ מאוד.

בסופו של דבר החליט כי יהיה מה שיהיה, היא לא ימשיך בדרכו עד שיזכה לראות את המגיד ולקבל את ברכת הדרך. באין ברירה החל לערוך חשבון-נפש, שמא אינו ראוי להיכנס לחדרו של הצדיק, ועליו לתקן את עצמו.

עברו ימים אחדים וביתניים הגיעו ימי היריד לסיומם. יום אחד נאמר לר' משה כי הרבי מבקש לקרוא לו. מיד נכנס אל הרבי. הוא סיפר למגיד על מטרת נסיעתו, אך העיר כי עתה, כשנסתיים היריד, אינו יודע כיצד ישוב אל הפריץ ריקם.

הרגיעו המגיד: "לך לדרךך, את עסקת השוורים לא החמצת, סע ועשה את העסקה בהצלחה רבה".

גם הפעם לא היסס ר' משה ונסע כדברי הרבי. למרבה הפלא, סוחרו השוורים אכן עדיין היו שם, והעסקה נחתמה לשביעות רצון כולם.

שובו של ר' משה עורר תדהמה עצומה בלב המנהל הלא-יהודי, שהיה בטוח כי היהודי ביטל את תכניתו, והנה עתה שב ועמו עדר שוורים. חבריו השודדים, שפגשו אף הם את ר' משה בבית-המרזח, לא יכלו להסתיר את תימהונם, עד שגלו את אוזנו של ר' משה על תכניתם הזדונית. הם סיפרו לו כי המתינו ביער עד בוש, וכשעברו ימי היריד עזבו את המקום בפחי-נפש.

נוכח ר' משה בנס הגדול שאירע לו, בעקבות סיורו של המגיד לקבלו עד אחרי ימי היריד, ומילא פיו שבח והודאה לה'. המזימה האכזרית הגיעה גם לאוזניו של הפריץ, והוא ציווה מיד להעניש קשות את המנהל הלא-יהודי. מאז גדל ר' משה עוד יותר בעושר וכבוד, ועמד לימין אחיו היהודים בכל עת.

פתגם חסידי "עשיר עומד בניסיון גדול. לעני קל לבטוח בקב"ה. לא-כן העשיר, שנכסיו קורצים לו ואומרים: בטח בנו" (רבי משה-לייב מסאסוב)

"איננו מבינים את תהליכי הגשם"

יש לו השפעה על התפתחות מחלות צמחים. אולם מחקר שעשיתי עם הפרופ' יפתח בן-אשר העלה כי דווקא חז"ל צדקו. הטל באזור חצי מדברי כמו ארץ-ישראל, חשוב ביותר לגידול הצמח בשעות הבוקר המוקדמות. המדע המודרני החמיץ אפוא את הבנת ערכו של הטל".

ום ראשון השבוע היה יום שמש בהיר, אולם חזאי מזג-האוויר ידעו לבשר כי כעבור עשרים וארבע שעות תגיע לארץ סערת גשם ושלג. לכאורה נראה שהכלים המדעיים מאפשרים לנו להבין את החוקיות שבמערכת האקלים. על רקע זה מעניין לשמוע דווקא מפי הפרופ' **פינחס אלפרט**, ראש החוג לגאופיזיקה ולמדעים פלנטריים באוניברסיטת תל-אביב, כי "אנחנו לא מבינים למעשה את תהליכי הגשם".

הפרופ' אלפרט מצטט את מאמר חז"ל על שלושה מפתחות שלא נמסרו לשליח, ואחד מהם הוא מפתח הגשמים. "בשלושת המפתחות האלה אין לאדם יכולת חיזוי וידנו קצרה. ירידת גשם קשורה לדברים שהם כחוט השערה. יש תהליכי ערבול באטמוספירה שנראים אקראיים, ואין לנו יכולת לחזות אותם. זו עובדה שכל מדען יודע אותה, וכיהודי מאמין אני נותן לזה משמעות של אמונה".

חשיבות הטל

הוא נחשב אחד מחוקרי האקלים הבכירים בישראל. בין השאר הוא עוסק בסוגיות מטאורולוגיות המחברות תורה ומדע. "יש דברים שאמרו חז"ל שנראו לכאורה סותרים את המדע המודרני. אני מוצא שלחכמינו היו עומק ראייה והסתכלות שגם בתקופה המודרנית לא הגיעו לזה".

למשל, הטל. "על-פי מקורות היהדות, יש לטל חשיבות רבה ביותר בהצלחת הגידולים חקלאיים. המדע סבר שלטל חשיבות שולית ביותר, ואף נטען

שיעור תורה בקמפוס

סדר יומו בקמפוס ברמת-אביב נפתח בלימוד שיעור תורני, בהשתתפות אנשי סגל וסטודנטים, בבית-הכנסת הממוקם סמוך לבניין הפיזיקה, שבו הוא עובד. לימוד התורה, כדבריו, הוטבע בו כבר בילדותו. הוא נולד בירושלים. שפת אימו הייתה יידיש. עד כיתה ג למד בתלמוד תורה 'עץ חיים', סמוך לשוק מתנה יהודה. אחר-כך עבר לבית-הספר 'מוריה' ואחריו למד בתיכון.

שנים רבות הוסיף ליהנות מההווה של העולם החרדי. בכל שבת היה הולך לשמוע את דרשותיו של הרב שלום שברון. לדבריו, פעמים רבות היה המשתתף היחיד שחבש כיפה סרוגה.

ייחודה של ירושלים

כשהוא מדבר על ירושלים ניכרת בקולו ערגה לעיר. "כחוקר אקלים, אני יודע כי זו עיר ייחודית. נוהגים לחלק אזורים אקלים למדברי ולממוזג. אקלים מדברי מאופיין בהרבה שמש ומעט גשם; אקלים ממוזג - הרבה גשם ומעט שמש. ירושלים היא מיוחדת

פינת ההלכה | מאת הרב יוסף גינזבורג, רב אזורי עומר

פתילי ציצית כשרים

שאלה: בשנים האחרונות דווח על הבעיות הקיימות בייצור-מכונה של פתילי-ציצית. האם חל שיפור?

תשובה: לפי ההלכה הפסוקה חייב ייצור (דהיינו טוויית ושיזירת) פתילי-הציצית להיות על-ידי יהודי בן-מצוות וירא-שמים, "לשם מצוות ציצית". בפועל, שנים רבות היה הייצור במכונה ללא כל פיקוח רבני. פתילים אלו נקשרו לאחר-מכן בטליות, ששווקו באלפיהן לציבור הרחב - ללא מי שקנה 'טליות מוכנות'.

מאז הובא העניין למודעות הציבור, עשה הלחץ הציבורי את שלו. מאמצע שנת תשס"ו משווקות החברות הגדולות טליות 'מוכנות' שפתילי-הציצית שבהן יוצרו במכונה בהכשר מוסמך (בעיקר באיטליה). מאז, תעודת ההכשר צמודה לכל טלית. נראה שגם בחנויות לא נותר

מלאי מהייצור הקודם.

אבל אנשים פרטיים או גבאי בתי-כנסת שקנו בעבר טליות 'מוכנות' (או טליות-קטנות 'מוכנות' לילדים, גם במגזר החרדי!), אסור להם ללבוש טליות אלו או להציע אותן למתפללים כמות-שכן (אפילו אם זו הטלית היחידה שבהישג-יד!), שהרי זה כלבישת ארבע-כנפות ללא ציצית, אלא חייבים לגזור את הפתילים הישנים מן הטלית, ולקשור במקומם פתילים כשרים - עבודת-יד או עבודת-מכונה בהכשר מוסמך.

המהדרין במצוות קנו תמיד פתילים עבודת-יד בהכשר טוב. הם קושרים אותם בעצמם, או נותנים לאדם ירא-שמים לקשרם בעבורם (באזורים החרדיים החנויות נותנות שירות זה ללקוחותיהן).

מקורות: טור ושו"ע א"ח סי' א"ב ונו"כ. 'החשמל בהלכה' (ביבליוגרפיה) כרך א עמ' 69 ואילך, ושי"ב.

הפרופ' אלפרט: "עומק הראייה של חז"ל"

גם מבחינה זו. יש הרבה גשם וגם הרבה שמש. בתהלים פרק מח נאמר על ירושלים 'פה נוף מושו כל הארץ'. נוף, על-פי רבנו בחיי, פירושו אקלים, וזה המקום היחיד שבו מוזכרת בתהלים המילה נוף. הדיקו בדברי חז"ל - מדהים".

עוד עניין מרתק הוא האבק. חז"ל מספרים כי אברהם הורה לאורחיו לרחוץ את רגליהם, מחשש שהם משתחווים לאבק. "בשנים האחרונות נערכו מחקרים שמהם עולה כי לאבק חשיבות מרכזית במחזור החיים", הוא אומר. "הבנת תפקיד האבק באקלים כדור הארץ גם היה אחד מנושאי מחקרו של האסטרונוט הישראלי הראשון, אילן רמון".

גיליונות

שיחת השבוע

בעברית וברוסית
מופצים בכל רחבי ארה"ב
להזמנות ולפרסום אנא פנו:

1-646-387-0816

sh-usa@chabad.org.il

ברכות וישועות

רבים נושעו מברכותיו הקדושות
של הרבי מלויבאוויטש.

גם כיום אפשר לעלות ולהשתטח
על 'הציון' הקדוש של הרבי, ולשלוח
מכתבים ל'ציון' לבקשת ברכה.

ohel chabad lubavitch, 226_20 Francis
Lewis Blvd. Cambria Heights, N.Y 11411
Tel: 1-718-723 4545, Fax: 1-718-723 4444
www.ohelchabad.org

מבצע מיוחד למוצרי פורים

כל מוצרי פורים, משלוחי מנות וחומרי הסברה
במחירים נמוכים
להזמנות ולפרטים נוספים:
purim68@gmail.com
או בטלפונים: 1-347-4237798, 1-636-3870816

סופר סת"ם · HaSofer
RABBI MOSHE KLEIN
משה הלוי קליין
321 Kingston Avenue
718-221-2222
www.esofer.com
A HaSofer Company